

Sammendrag

Transportytelser i Norge 1946–2017

TØI-rapport 1677/2018

Forfatter: Eivind Farstad

Oslo 2018 57 sider

Veksten i persontransportarbeidet i 2017 er beregnet til 1,7 prosent. Persontransportarbeidet med fly økte relativt mest, med 2,0 prosent. Persontransport på veg økte med 1,9 prosent, mens sjøtransport økte med 0,6 prosent. Godstransportarbeidet innenlands medregnet kabotasje økte med 2,6 prosent totalt i 2017. Det var en vekst på 3,6 prosent i godstransport på sjø, 2,0 prosent på veg og 2,1 prosent med fly, mens banegodstransport hadde en liten nedgang. Beregnet eksklusive kabotasje økte imidlertid transportarbeidet med bare 0,2 prosent fra 2016 til 2017.

Hovedtrekk

Veksten i utført persontransportarbeid i 2017 er beregnet til 1,7 prosent, sammenlignet med 0,9 prosent året før. Transportarbeidet for de kollektive transportmidlene gikk ned med 0,2 prosent, mens vekstraten for persontransportarbeidet med personbil er estimert til 1,9 prosent i 2017. Persontransportarbeidet med fly økte relativt mest, med 2,0 prosent. Sjøtransport økte med drøyt 0,6 prosent, mens persontransport på bane gikk ned med 0,9 prosent. Til sammen utgjør transport med fly, båt og bane knapt 14 prosent av det samlede persontransportarbeidet. Vegsektoren (buss, bil og MC) har nå en markedsandel på 86 prosent av transportarbeidet, mens luftfarten utfører sju prosent og bane (jernbane og sporveg) drøyt fem prosent, og båt og ferge drøyt én prosent. Disse andelene har vært relativt uendret siden 2010, men inkludering av innenriksreiser som del av en utenlandsreise i beregningsgrunnlaget i årets utgave har økt luftfartens andel noe.

Den innenlandske godstransporten økte igjen etter en nedgang året før, regnet i tonnkilometer. Økningen samlet for alle transportformer var på 2,6 prosent, medregnet kabotasje¹, sammenlignet med en nedgang på 9,6 prosent året før. Sjøtransport hadde en økning med 3,6 prosent, vegtransport med 2,0 prosent og lufttransport med 2,1 prosent, mens banetransport hadde en nedgang på 0,5 prosent i godstransportarbeidet fra 2016. Godstransportarbeidet estimert eksklusive kabotasje økte imidlertid med bare 0,2 prosent i 2017, hvorav en nedgang på 3,4 prosent i godsfrakt på sjø bidro til å dempe veksten.

Befolkningsveksten i 2017 var 0,8 prosent totalt, mens den for den yrkesaktive befolkningen (18–66 år) var på 0,6 prosent. Dette betyr at persontransportarbeidet i 2017 økte relativt sett mer enn befolkningen, mens veksten i 2016 var på linje med befolkningsveksten. Foreløpige tall fra nasjonalregnskapet viser at bruttonasjonalproduktet (BNP) steg med 1,9 prosent og privat konsum i husholdningene økte med 2,5 prosent i 2017. Konsumet til transport steg med 2,6 prosent, mot 2,4 prosent i 2016.

Ifølge Statistisk sentralbyrås konsumprisindeks var gjennomsnittlig prisvekst i 2017 1,8 prosent. Tilsvarende tall i 2016 var 3,6 prosent. For transportsektoren var prisveksten 2,5 prosent i 2017, likt med året før. For privat transport var det størst prisøkning innen drivstoff og smøremidler (6,8 prosent), mens det var et prisfall på 3,3 året før (figur 1). Nest størst prisøkning finner man innen kjøp av biler, med 2,4 prosent fra 2016.

¹ Kabotasje omfatter gods på utenlandske transportmidler hvor godset er både lastet og losset i Norge.

Prisveksten var sterkest for passasjertransport med båt i kollektiv transport (6,7 prosent i 2017), som er andre året på rad med relativt høy prisvekst for båt. Det er også verdt å merke seg at det var en nedgang i prisene for både fly og bane i kollektivtransporten i 2017.

Persontransport med bil

Det var registrert drøyt 3,3 millioner biler i Norge ved utgangen av 2017, en økning på om lag 61 000 biler og 1,9 prosent fra året før. Av bilene var 2 719 500 personbiler, 471 000 varebiler, 93 500 lastebiler og 16 000 busser.

I løpet av 2017 ble det førstegangsregistrert 184 000 personbiler, ca. 10 000 flere enn i 2016, og en økning på om lag fem prosent. Tilsvarende tall for varebilene var 35 000, omtrent det samme antall som i 2016. 121 500 personbiler og 15 000 varebiler ble vraket mot pant i 2017. Gjennomsnittsalderen for personbilene var 10,5 år ved utgangen av 2017, omtrent den samme som det har vært det siste tiåret.

Trafikken på vegene økte med 1,1 prosent i 2017, mot 0,6 prosent året før. Økningen var også i 2017 betydelig høyere (3,4 prosent) for de tunge kjøretøyene (over 5,5 m) enn for personbilene (0,9 prosent).

Det var 4 086 registrerte veitrafikkulykker med personskade i 2017, en nedgang på 288 ulykker i forhold til 2016. Antall skadde ble ytterligere redusert med 277 personer fra året før. Det var på nytt en nedgang i antall drepte i trafikken, etter en økning året før. I 2017 ble 106 drept i trafikken, mot 135 i 2016 og 117 i 2015, og dermed det laveste antall drepte noensinne.

Kollektivtransporten

I 2017 ble det foretatt drøyt 398 millioner bussreiser, en økning på 29 millioner, eller 7,9 prosent, i forhold til året før. Transportarbeidet med buss gikk imidlertid noe ned, med 97 millioner personkilometer, eller 2,2 prosent, i 2017.

Trafikken med trikk i Oslo i 2017 var på 51 millioner reiser, ca. to millioner eller tre prosent færre enn i 2016. Trafikken med forstadsbanene i Oslo økte derimot fra 106 millioner i 2016 til 118 millioner reisende i 2017, en økning på 11,3 prosent. Bybanen i Bergen fraktet 12,6 millioner passasjerer i 2017, en økning på 2,0 millioner og 18,9 prosent fra året før. Gråkallbanen i Trondheim fraktet ca. 970 000 passasjerer i 2017, som var 2,8 prosent flere enn i 2016. I alt ble det foretatt 181 millioner reiser med trikk og forstadsbaner i 2017, mot 171 millioner i 2016.

Året 2017 ble det foretatt 64,9 millioner reiser innenlands med tog, som var 1,0 millioner færre enn i 2016. NSB har en markedsandel på 89 prosent av innenlandstrafikken på tog, en andel som har vært ganske stabil de siste fem år.

Flytoget fraktet 6,6 millioner passasjerer til og fra Oslo lufthavn i 2017, noe som var ca. 100 000 flere enn året før. Flåmsbana satte ny rekord med 990 000 passasjerer i 2017, som var en økning på sju prosent fra året før.

Antall passasjerer med bilferge og annen rutefart innenlands økte med én million passasjerer til 56 millioner passasjerer i 2017.

I 2017 ble det foretatt 13,3 millioner flyreiser innenlands, da medregnet reiser mellom lufthavner i Norge som en del av en utenlandsreise, som er økning på ca. 240 000 reiser eller 1,9 prosent fra 2016. Trekker man fra reiser innenriks som en del av en utenlandsreise,

slik beregningsmåten har vært fram til årets utgave av rapporten, var det registrert 9,8 millioner flyreiser innenlands i Norge i 2017, som er omtrent det samme som året før.

Reiser til og fra utlandet

I 2017 ble det registrert 23,3 millioner flyreiser til og fra Norge, som var 500 000 flere enn i 2016. Fergetrafikken til og fra utlandet var på 6,2 millioner enkeltreiser, mens 0,6 passasjerer reiste med tog over grensen, som var omtrent på linje med trafikken året før.

Godstransporten innenlands

I 2017 økte den innenlandske godstransporten igjen etter en nedgang året før, regnet i tonnkilometer. Økningen samlet for alle transportformer var på 2,6 prosent, medregnet kabotasje, sammenlignet med en nedgang på 9,6 prosent året før. Sjøtransport hadde en økning med 3,6 prosent, vegtransport med 2,0 prosent og lufttransport med 2,1 prosent, mens banetransport hadde en nedgang på 0,5 prosent i godstransportarbeidet fra 2016. Sjøandelen av transportarbeidet økte fra 46,5 prosent i 2016 til 46,9 prosent i 2017, mens andelen for bane og veg gikk litt ned.

Godstransportarbeidet estimert eksklusive kabotasje økte imidlertid med bare 0,2 prosent i 2017, sammenlignet med 0,7 prosent året før.

Samlede godstransporter på veg på norsk område økte med 2,2 prosent i 2017, fra 22,1 til 22,5 milliarder tonnkilometer. Dette inkluderer også den delen av godstransportarbeidet i utenrikshandelen som foregår på norsk område. I 2017 utgjorde banetransporten på norsk område 2,8 milliarder tonnkilometer, omtrent det samme som i 2016.

Godstransportarbeidet med skip var i 2017 på 65,4 milliarder tonnkilometer, som var en økning på 3,6 prosent.

Markedsandelene i godstransportarbeidet inklusive kabotasje på norsk område fordeler seg med om lag 48 prosent på veg, 47 prosent på sjø, fem prosent på bane og under én prosent på fly.

Godstransporten til og fra Norge

Importert varemengde til Norge var 37,9 millioner tonn i 2017, en økning på 3,1 millioner tonn fra 2016. Eksportert varemengde fra fastlandet var 57,2 millioner tonn i 2017, mot 54,7 millioner tonn i 2016 og 55,2 i 2015. Skip er fortsatt den dominerende transportformen i utenrikshandelen. Hele 83 prosent av denne godsmengden gikk med skip i 2017, mens 14 prosent gikk på veg, og tre prosent på bane.

Samlet sett ble det eksportert 186 millioner tonn olje og gass direkte fra sokkelen i 2017, målt i oljeekvivalenter, sammenlignet med 172 millioner tonn i 2016. Eksporten av olje og gass i rør lå på 107 millioner tonn i 2017, mens skipene fraktet 79 millioner tonn. Målt etter vekt utgjorde eksport av olje og gass fra sokkelen 66 prosent av den totale eksporten fra Norge til utlandet i 2017, som også var omtrent samme andel som det har vært de siste sju årene.